

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobce **V. H.,** zastoupeného JUDr. Petrem Hrůzou, advokátem se sídlem v Tachově, Nám. Republiky 58, proti žalovanému **Ministerstvu životního prostředí** se sídlem v Praze 10, Vršovická 65, za účasti zúčastněné osoby Města Tachov, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 7. 2002 čj. 520/472/02,

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 7. 2002 čj. 520/472/02 **se zrušuje** a věc **se** mu **vrací** k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na nákladech řízení částku 4650 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce JUDr. Petra Hrůzy.

Odůvodnění:

Žalobce se žalobou podanou u Krajského soudu v Plzni a postoupenou Vrchnímu soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 7. 2002 čj. 520/472/02, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí České inspekce životního prostředí, Oblastního inspektorátu Plzeň, (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 30. 4. 2002 čj. 03/OP/3864/02/Be, jímž mu byla žalobci uložena pokuta ve výši 10 000 Kč za provedení škodlivých zásahů do významných krajinných prvků bez souhlasu orgánu ochrany přírody, konkrétně za škodlivý zásah do údolní nivy řeky Mže na pozemcích

p.č. 3483 a p.č. 3473 v k.ú. T. V odůvodnění žalovaný uvedl, že správní orgán I. stupně shromáždil dostatek důkazů o porušení zákona žalobcem jako fyzickou osobu při výkonu podnikatelské činnosti, takže uložení pokuty bylo zcela namístě. Není pochyb o tom, že předmětná lokalita je součástí údolní nivy řeky Mže, tedy významným krajinným prvkem, který je chráněn před poškozováním a ničením. Podle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon č. 114/1992 Sb.“) musí být orgánu ochrany přírody předložen každý záměr, který by mohl funkce významného krajinného prvku ohrozit nebo oslabit. Žalobce tuto povinnost nesplnil a porušení zákona se tak zcela evidentně dopustil. Provedené zásahy je nutno považovat za škodlivé, protože není možno tolerovat svévolné provádění zemních prací nebo dokonce opevňování břehu rybníka. Pokud jde o argumentaci žalobce ustanovením § 68 citovaného zákona, je každá snaha o zlepšování životního prostředí vítána, ale je třeba respektovat ostatní ustanovení tohoto zákona.

Žalobce v žalobě namítal, že byl rozhodnutím žalovaného v několika směrech zkrácen na svých právech. Nebyl zjištěn skutečný stav věci, tedy skutečný stav celé vodní soustavy pomocí znaleckého posudku. Správní orgán I. stupně dospěl k nesprávnému závěru o tom, jaké zásahy žalobce provedl. Žalobce sice zásahy provedl, ale jiné, a ty učinil ve prospěch ochrany přírody. Jejich příznivý dopad se již projevuje v tom, že se zde ve velkém množství líhnou čolci. Jeho zásah tedy nebyl nijak škodlivý a nesplňuje podmínky pro uložení pokuty. Žalobce vyjádřil nesouhlas s názorem, že si měl vyžádat před zahájením prací závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Takové stanovisko je nutno vyžadovat tam, kde by mohlo dojít k ohrožení, tedy k oslabení nebo zničení funkce, významného krajinného prvku a žalobce je přesvědčen, že jeho zásah nemohl žádný krajinný prvek ani ohrozit ani oslabit a nemůže přinést žádné škodlivé důsledky.

Ve vyjádření k žalobě žalovaný argumentoval tím, že pokuta byla udělena proto, že žalobce neměl souhlas příslušného orgánu ochrany přírody k zásahu, který by mohl vést k ohrožení nebo oslabení stabilizační funkce významného krajinného prvku. Pokud žalobce prováděl v údolní nivě řeky Mže zemní práce, byť malého rozsahu, mohlo jimi dojít k ovlivnění vodního režimu v údolní nivě a zásah mohl ovlivnit ekologicko-stabilizační funkci daného území. Proto navrhl zamítnutí žaloby.

Vrchní soud v Praze věc neskončil do 1. 1. 2003, kdy nabyl účinnosti zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), a proto ji podle § 132 s. ř. s. převzal a dokončí ji Nejvyšší správní soud v řízení podle ustanovení části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. (§ 129 odst. 1 s. ř. s.).

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené správní rozhodnutí v souladu s § 75 s. ř. s. a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že po prošetření podnětu Okresního úřadu Tachov a po kontrole dodržování základních podmínek ochrany zvláště chráněných živočichů zahájil správní orgán I. stupně dne 17. 1. 2002 podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „správní řád“) správní řízení ve věci nepovoleného zasahování do přirozeného vývoje zvláště chráněných druhů živočichů a poškozování významných krajinných prvků bez závazného stanoviska orgánu ochrany přírody při terénních úpravách prováděných v lokalitě „N. L“. Žalobce, který je zapsán Městským úřadem v Tachově do evidence soukromě hospodařících rolníků s předmětem činnosti „chov ryb“, u ústního jednání některé zásahy popřel, ohledně jiných uvedl, že je provedl, ale

v zájmu ochrany přírody. O závazné stanovisko orgánu ochrany přírody na základě předešlých negativních zkušeností nežádal. Správní orgán I. stupně rozhodnutím ze dne 30. 4. 2002 čj. 03/OP/3864/02/Be uložil žalobci pokutu, a to na základě § 88 odst. 1 písm. i) zákona č. 114/1992 Sb. V odůvodnění svého rozhodnutí správní orgán I. stupně uvedl, že bylo zjištěno, že v údolní nivě na pozemku p.č. 3483 v k.ú. T. byl vyhlouben mělký příkop a na pozemku p.č. 3473 v témže k.ú. byla prohloubena mělčina rybníka. Tvrzení žalobce, že příkop byl vytvořen v zájmu obojživelníků, kteří jinak uhynou v důsledku letního vyschnutí, nepovažuje správní orgán I. stupně za správné, neboť dne 30. 8. 2001 zde zjistil výskyt metamorfujících skokanů zelených, což dokazuje, že původní tůně nevysychaly, ale naopak sloužily k rozmnožování skokanů. Přeměna tůní na příkop s protékající vodou bude mít spíše negativní důsledky pro vývoj obojživelníků, protože skokani do tekoucí vody vajíčka nekladou nebo případně vylíhlí pulci budou vystaveni predačnímu tlaku dravých ryb (okounů). Vliv zásahu na populaci skokanů je hodnocen jako nevýznamný, protože zásah byl proveden v době zimování skokanů a tůň nebyla vybudováním příkopu zničena, pouze se změnil její hydrický režim. Nejedná se tedy o škodlivý zásah do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, ale pouze o škodlivý zásah do významného krajinného prvku bez souhlasu příslušného orgánu. Vybagrování mělčiny rybníka bylo provedeno v souvislosti se stavbou asi 10 m dlouhé opěrné zdi, která měla zabránit zanášení rybníka a ani před provedením tohoto zásahu si žalobce neopatřil závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, o kterém rozhodl žalovaný tak, jak je výše uvedeno.

Podle § 3 odst. 1 písm. b) zákona č. 114/1992 Sb. jsou významnými krajinnými prvky lesy, rašeliniště, vodní toky, rybníky, jezera a údolní nivy. Podle § 4 odst. 2 citovaného zákona k zásahům, které by mohly vést k poškození nebo zničení významného krajinného prvku nebo ohrožení či oslabení jeho ekologicko-stabilizační funkce, si musí ten, kdo takové zásahy zamýšlí, opatřit závazné stanovisko orgánu ochrany přírody. Mezi takové zásahy patří zejména umisťování staveb, pozemkové úpravy, změny kultur pozemků, odvodňování pozemků, úpravy vodních toků a nádrží a těžba nerostů. Právnické osobě nebo fyzické osobě při výkonu podnikatelské činnosti, která se dopustí protiprávního jednání tím, že provádí škodlivý zásah do významného krajinného prvku bez souhlasu orgánu ochrany přírody, uloží orgán ochrany přírody podle § 88 odst. 1 písm. i) citovaného zákona pokutu až do výše 500 000 Kč.

V projednávané věci je prokázáno, že žalobce jako fyzická osoba při výkonu podnikatelské činnosti provedl zásahy do významného krajinného prvku (údolní nivy řeky Mže) bez souhlasu orgánu ochrany přírody. Tímto jednáním porušil zákon č. 114/1992 Sb., ale aby mu za takové jednání mohla být uložena pokuta, musí být splněna ještě další podmínka, a to, že šlo o zásah škodlivý. Provedl-li tedy žalobce jako fyzická osoba při výkonu podnikatelské činnosti zásah do významného krajinného prvku bez závazného stanoviska orgánu ochrany přírody, nelze bez dalšího vycházet z toho, že jde i o zásah škodlivý, za který je možno uložit pokutu. Škodlivost musí být prokázána a v rozhodnutí správního orgánu odůvodněna. Správní orgán I. stupně se však v odůvodnění svého rozhodnutí zabýval tím, že zásah žalobce nebyl škodlivým zásahem do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů, ale pouze škodlivým zásahem do významného krajinného prvku bez souhlasu příslušného orgánu a žalovaný se omezil na pouhé konstatování, že provedené zásahy je nutno považovat za škodlivé. Není proto zřejmé, proč v tomto konkrétním případě byl protiprávní zásah žalobce hodnocen jako zásah škodlivý, který lze sankcionovat uložením pokuty. Žalovaný tak při svém rozhodování nerespektoval ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu, které stanoví, že v odůvodnění rozhodnutí správní orgán uvede,

které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval.

Z důvodů výše uvedených Nejvyšší správní soud podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. a) a § 78 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí zrušil pro vady řízení bez jednání pro nesrozumitelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí a podle § 78 odst. 4 s. ř. s. věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení

Žalobce, který měl ve věci úspěch, má podle § 60 odst. 1 s. ř. s. právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalovanému, který ve věci úspěch neměl. S tímto řízením vznikly žalobci náklady sestávající ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 1000 Kč a s ohledem na § 133 s. ř. s. z odměny za zastupování advokátem ve výši 3500 Kč (§ 11 vyhlášky č. 484/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů) a náhrady hotových výdajů v částce 150 Kč (2 x 75 Kč podle § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. dubna 2004

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu